

МОЛОДІЙ КОМУНІСТИЧНИЙ РАЙОН

ІМ. Д. П. ЧИЖЕВСЬКОГО

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ АКМУ

Рік видання VIII ● № 145 (845) ● П'ЯТНИЦЯ, 8 ГРУДНЯ 1967 РОКУ ● Ціна 2 коп.

НА ЧЕШЬ ЮВІЛЕЮ КОМСОМОЛЬСЬКОГО

Якось я розмовляла з доярками колгоспів Знаменського району. Хваляться дівчата. Бо є чим. На фермах у них порядок хороший. Чисто. Затишно. Всі трудові виробничі процеси механізовані. Влітку біля корпусів бувають

ЧЕКАЄМО ДВОЗМІНКИ

квіти. А головне, люди в дві зміни працюють. Більше часу для відпочинку, навчання залишається.

У нас, правда, теж у корівниках пущено в дію чимало механізмів. Червоний куток непогано обладнаний. До ферми брунівку проклали. Подвір'я скоро змінить свій вигляд. Восени молодь організувала кілька недільників. Розбили

фруктовий сад і повикопували ямки. Дерева посадимо весною.

Майже всі дівчата співають в колгоспному хорі доярок, беруть участь і в інших гуртках художньої самодіяльності. Одним словом, на мою думку, в нас уже все є для того, щоб перейти на двозмінку. Слово за правлінням артілі.

До речі, коли ми недавно разом з дояркою нашого господарства Героєм Соціалістичної Праці Л. М. Кравченко їхали на районну комсомольську конференцію, то завели про це мову. Лідія Миколаївна тоді сказала:

— Сама мрія про таку роботу. Люди чекають, надіються... Показники в праці і зараз непогані. Я, наприклад, з початку року одержала на корову в групі понад 3000 кілограмів молока. А по фермі на корову маємо його близько 2800 кілограмів.

Зараз дівчата беруть підвищені зобов'язання на честь ювілею комсомолу. Я теж дала слово до цього свята молоді надіти від корови по 3200 кілограмів молока. До того ж, наш колектив вирішив боротися за право називатися іменем 50-річчя Ленінського комсомолу.

В. ПЕТЕРС,
групкомсорг комсомольсько-молочної ферми артілі імені ХХ з'їзду КПРС.
Новоукраїнський район.

ДИПЛОМИ ГОЛОВНОГО ШТАБУ

Перехожі зупиняються, дивляться, як вулицею, карбуючи крок, проходять строем школярі. Вони зодягнуті у форму. Попереду кожного загону йоркує командир.

— Юнарміїці, — говорить хтось.

Так, це проходять юнарміїці, учасники Всесоюзної військово-спортивної гри «Зарниця». В багатьох школах області було створено батальйони, які взяли діяльну участь в проведенні гри. Підготовкою і проведенням «Зарниці» керує обласний штаб на чолі із секретарем обкому ЛКСМУ С. Кулагіною. В районах і школах теж створено штаби. Перший етап «Зарниці» проходив в минулому навчальному році.

В головний штаб «Зарниці» на ім'я командуючого грою Героя Радянського Союзу маршала артилерії В. Казакова надходили з Кіровоградщини десятки повідомлень. Всі вони починались словами: «На виконання наказу номер... командуючого військово-спортивною грою...» Юнарміїці повідомляли штаб про проведення військово-патріотичних зборів, стройових оглядів, військових ігор, про створення кімнат бойової слави.

Штаб батальйону Кременівської СШ № 2 16 лютого 1967 року наказував: «Провести операцію № 1 «Прапор над фортецею». Незабаром в головний штаб надійшло донесен-

Понад усе Люба Товстонаг любить малечу, яку вона виховує в дитячому садку колгоспу імені Урицького Кіровоградського району. А ще дівчина — крадця серед гуртківців свого рідного села. Ввечері вона також співає в Овсанківській середній школі. Тут вона ось-ось отримала атестат зрілості.

На фото: Л. Товстонаг.
Фото Ф. ПЛАХТІЯ.

(Закінчення на 2-й стор.).

КРАМАТОРСЬКІ

ВЕЛЕТНІ

У цехах Новокраматорського заводу імені Леніна створюється найбільший в країні роторний велетень потужністю п'ять тисяч кубометрів ґрунту на годину. За один прохід вздовж кар'єра він зніме шар ґрунту завтовшки сорок і завширшки сімдесят метрів.

МІКРОСКОП.

МАЛЯТКО

Сумські приладобудівники почали випускати найменший у світі елек-

тронний мікроскоп «РЕМН». Він призначений для дослідження напівпровідників, діелектриків, мікромолекулярних схем, якості обробки різних матеріалів.

ШАХТАРСЬКІЙ ПОДАРУНОК

Дворічний план видобування вугілля першими в Луганській області виконали гірники тресту «Краснолугвугілля». За цей час вони видали 17 мільйонів тонн палива, з них 668 тисяч тонн — понад завдання.

ДЛЯ ТРУДІВНИКІВ ЛАНІВ

Колектив Стебницького налітного комбінату (Львівська область) в ювілейному році виробив понад план 300 тисяч тонн наїшту. До півстолітнього ювілею Радянської України трудівники ланів одержать додатково ще десять тисяч тонн «вітамінів» землі.

ВЗУТТЯ

ПРИДНІПРОВ'Я

Легка індустрія Придніпров'я одержала хороше поповнення. Державна комісія підписала акт про введення в дію нового виробничого корпусу Дніпропетровського взуттєвого об'єднання. Тут випускатимуть понад три мільйони пар взуття на рік.

Є 500 ТИСЯЧ ТОНН СТАЛІ

ЗАПОРІЖЖЯ. Бригада сталевара п'ятого мартена заводу «Запоріжсталь» Олександр Лободи видала 6 грудня півмільйонну тону сталі, зварену з початку року на 200-тонній печі.

І ще одного високого показника досягнуто тут. З початку року середній зйом металу з квадратного метра площі поду печі становить 22,28 тонн.

ПЕРЕМОГА ГІРНИКІВ

НОВОВОЛИНСЬК, Волинської області. Гірники восьмої Нововолинської шахти імені В. І. Леніна видали на-гора останні тони вугілля в рахунок плану ювілейного року. Зобов'язання перевищено більш як вдвоє.

ЗОВОБ'ЯЗАННЯ ТРИКОТАЖНИКІВ

ЧЕРНІВЦІ. Чоловічі пейлонові сорочки, жіночі гарнітури, дитяча білизна та інші вироби Чернівецької трикотажної фабрики № 1 користуються великим попитом у населення. Колектив підприємства зобов'язався на честь 50-річчя Радянської України дати понад річне завдання десятки тисяч виробів.

(РАТАУ).

ЩО ЗРОБЛЕНО? ЩО ЗРОБИМО?

Якщо поглянути в документи, то він уже в літах. А познайомившись особисто — зовсім юний. Мову веду я про ордене Трудового Червоного Прапора завод «Червоний зір». Він народився у 1874 році. За славне радянське п'ятдесятиріччя із закурених майстерень по ремонту сільськогосподарських знарядь англійських капіталістів ви-

Отак, бувало, підійде до Галини і раз, і вдруге покаже, як краще різець заточити, чи підкаже дружно: треба зменшити кут нахилу, тоді й чистота обробки буде кращою.

Бригада Наташі — одна з кращих на заводі. Дівчата вирішили п'ятирічку закінчити достроково. І вже зараз працюють в рахунок квітня

КОЖНИЙ ДЕСЯТИЙ...

XVIII КОМСОМОЛЬСЬКА ЧЕРВОНОЗОРІВЦІВ

ріс до велетня сільськогосподарського машинобудування. Його посівні машини відомі не тільки в Союзі, а й в десятках зарубіжних країн.

Це один з найстаріших заводів у Кіровограді, і наймолодший в той же час, адже тут майже кожний шостий робітник — комсомолец.

Молодь, сповна користуючись конституційним правом на працю, сповна використовує і право на освіту. Про це красномовніше слів свідчать статистичні дані. У 1952 році на заводі було лише 9 комсомольців з вищою освітою, а тепер — більше півсотні. Кількість комсомольців із середньою освітою за цей час зросла з 48 чоловік до 1062.

І символічно, мабуть, те, що, коли секретар завкому комсомолу Петро Коверга у звітній доповіді на XVIII заводській комсомольській конференції сказав: «Зараз тільки в інститутах вчиться кожний десятий молодий робітник», в залі не було оплесків, як це трапилось б десять чи п'ятнадцять років тому. Вчитись стало звичною справою і обов'язком.

Взяти хоч би депутата міськради, бригадира бригади токарів імені 50-річчя Великого Жовтня комсомолку Наташу Луїнос. Доля її з долею однолітків схожа: школа, професійно-технічне училище, завод. Та, одягнувши робітничу спеціалку, Наташа не відразу стала кваліфікованим робітником. Спочатку до сліз було боляче, коли контролер забракував зроблені деталі. І може й заплакала б, якби не старші товариші. Це вони їй допомогли браку позбутися і себе господарем підприємства відчувати.

А потім і сама Наташа в свої неповних двадцять один стала вчителем. Це коли в бригаду прийшла з училища Галя Синицька. На той час Наташа Луїнос вже була досвідченим спеціалістом, комсоргом бригади.

1968 року. Успіху сприяє те, що постійно вчаться. Сама Наташа і ряд її подруг — в машинобудівному технікумі, а Галина Синицька та інші — у школі робітничої молоді.

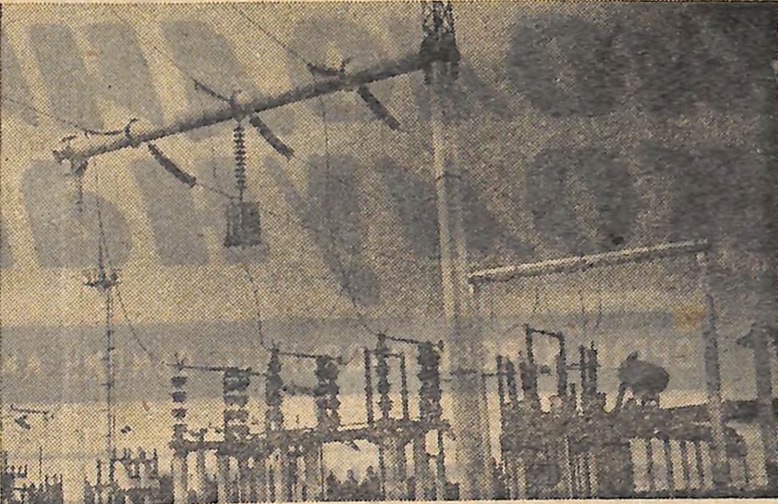
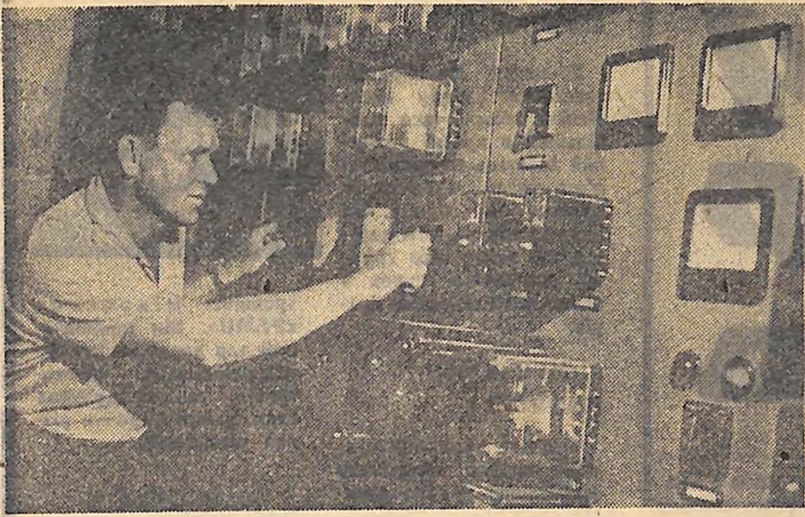
Якщо у молодих великий потяг до спеціальних знань, то до марксистсько-ленінської теорії ще більший. Тому на заводі і створено 12 політгуртків, семінарів і клубів — «Глобус», «Кругозір», «Молодь і суспільний прогрес» та інші. «Така різноманітність гуртків і клубів, — як правильно підкреслив Петро Коверга у доповіді, — характеризує прагнення молоді до глибокого осмислення актуальних проблем сучасності».

І хоч можна навести чимало прикладів добрих знахідок пропагандистів, хоч завком комсомолу постійно цікавився роботою сітки комсомольської політосвіти, та повністю недовік ще не позбулися. Комсомольські бюро метизного, деревообробного цехів, механоскладального цеху № 1 в останній час послабили увагу до занять в гуртках і клубах. Завком комсомолу ще не домігся, щоб у всіх комсомольських організаціях заняття проходили регулярно, цікаво. І виступаючи секретар комсомольської організації третього механоскладального цеху Станіслав Мостовий, секретар парткому заводу О. І. Полтенів та інші якраз і наголошували на цих недоліках.

Червонозорівські комсомольці багаті добрими справами. Зразок тут понад 500 молодих робітників працюють в рахунок 1968 року, ударників комуністичної праці — не полічити.

Відбувся організаційний пленум завкому комсомолу. Першим секретарем завкому обрано П. Ковергу, секретарем — В. Голубицького.

В. ЦВЯХ,
спецкор «Молодого комунара».

В Бобринці споруджено підстанцію на 35 тисяч кіловат. Електроенергія йде на Устимівку, Вітківку, Катричівку, Бобринище.
На фото: Бобринська підстанція. Запра — черговий електромонтер Юрій Усенко біля пульта управління слідкує за напругою.

Фото В. КОВБАКА.

П ОЗДОРОВ мене, мамо. Дійняли. Кандидатом у члени партії. Мати мовчки пригорнула Любу. — То чому ж плачеш, дочко? — Ой, хвилювалася ж як... Метнула, протерла вікна, перемила посуд.

СУПЕРНИК — НЕНЬКА

— Відпочила б, дочко, з дороги. Увечері ж до корів.
— Не втомилася я, мамусю, — чмокнула матір у щоку, закружляла по хаті.
«Отака і я була молодою».
— Піду, мамо.
— То вже разом.
І вони, як подруги, жваво розмовляючи, попрямували до ферми.
— Бач, твої пізнають господицю, — посміхається мати, побачивши, як корови тягнуться до дочки.
Так, зараз пізнають. А було...
...Вже займалася зоря, коли Люба прийшла додому.
— Стрічали світанок усім класом, — відповіла на материне запитан-

ня. — Говорили про майбутнє.
— І що ж ти, дочко?
— Ну де ж мені шастя шукати, мамусю. А, може, воно ось тут, поруч. — І повела нашколо рукою.
Та шастя Любине було нелегким. Щоправда, легкого вона й не шукала. Німіли пальці. Ранком злипалися очі. Та це не найстрашніше. Корови були худощі. Та ще й новій доярці не віддавали всього молока.
Плакала, заховавшись в куточок. «Невже я така петямуша?» А мати все бачила. Присяде дочка біля корови, і ненька поруч. Придивлялася дівчинка і до інших доярок, радилася про раціон. І, дивись, виповнилися їй корівки, веселіше стали поглядати. Прибавили й молока.
А Люба не ходить по селу — літає.
— Позмагаємось, мамо, — говорить якомсь жартом. Бо знала, що ніхто в селі не зрівняється з матір'ю по надоях.
— А що ж, Любонько, працювати навчилася. Можна й позмагатися. Обміркуй усе, бо завтра ж людям скажемо.

Люба розтривожилася, але дала згоду.
Треба дуже любити тварин, щоб отак, як Люба Ляліна, ризикнути змагатися з кращою дояркою артіль, та ще й з рідною матір'ю.
З нетерпінням чекали результатів за перше півріччя ювілейного року. І дочекалися. У Люби 1501 кілограм на корову. «А що у мамі?» — тамує дівчина подих. «Менше?!» — завмирає здивовано. А ненька вже поспішає, щоб на очах у всіх розцілювати дочку.
— П'ятдесят сім не двадцять один, — чує мати шепіт і повертається на нього.
«Ні, — обурено блищать її очі, — не силою, не молодістю взяла донька, а любов'ю. Любов'ю до праці. Все життя виховувала її у цій любові». Та не сказала нічого.
... Найбільше любить дівчинка світанки, коли вітерець нечутно торкається листя. Коли засвічується перший вогник у селі. Коли рожеві вранішня зоря і ніхто не заважає думати.
Повільно крокує зарощеною стежиною до ферми. Та чим ближче, до неї, тим хутчіше стають її кроки.
В. СЕМЕНА.
с. Братолюбівка
Долинського району.

ГРОШОВО-РЕЧОВА ЛОТЕРЕЯ 1968 РОКУ

Рада Міністрів Української РСР прийняла постанову про проведення в 1968 році грошово-речової лотереї.
Загальна сума грошово-речової лотереї визначена в 39,6 мільйона карбованців. На цю ж суму випускаються білети вартістю в 30 копійок.
Загальна сума виграшів по лотереї становить 23 мільйони 760 тисяч карбованців.
Всього в тиражах розігрується 15 840 000 виграшів, з тому числі 1 285 680 речових виграшів на 8 677 680 карбованців і 14 554 320 грошових виграшів на суму 15 082 320 карбованців.
Серед речових виграшів у лотереї: автомобілів «Запорожець» — 264, мотоциклів та моторолерів — 792, велосипедів — 6 336, піаніно — 264, телевізо-

рів — 1848, радіоприймачів — 6 072, холодильників — 3 168, пральних машин — 1 320, годинників — 61 776 та багато інших цінних речей.
Власник лотерейного білета, на який припав речовий виграш, може, за своїм бажанням, одержати вартість речового виграшу готівкою.
Виплата виграшів проводиться о щодняними касами і торговельними організаціями.
Лотерейні білети, які виграли, можна пред'явити для оплати до 30 червня 1969 року.
Тиражі виграшів по лотереї відбудуться: 27 лютого у Тернополі, 23 квітня в Луцьку, 25 червня в Житомирі, 27 серпня в Ужгороді, 22 жовтня в Миколаєві та 24 грудня в Чернівці.
(РАТАУ).

ОРЛЯ СТАЄ НА ПОСТАМЕНТ

Важко знайти людину, яка б не знала пісні композитора В. Білого «Орля», що стала популярною ще в тридцятих роках. Створена на основі конкретного факту, проста і сумна, вона ніби оживила подвиг тисяч комсомольців у громадянській війні. А десять років тому на Всесоюзній художній виставі в Москві ми побачили скульптуру Орляти, виконавшу челябінцем Л. М. Головинським. На хлопчині пахла зі стрічки шинель до п'ят, надмірно великі чоботи. Контраст важкого військового одягу з юним обличчям героя, майже дитячим його лицем допоміг донести до сучасного глядача героїко-романтичні риси вогненних літ. За'язані хлопчина не здригнувся, не попросив пощади. Він повернувся і ніби чує, що «на допомогу спішать комсомольці-

орлята». В передсмертну годину він ніби бачить те, чого не дано бачити його катам, — що буде «перемога боротьбою вирішена»...
Челябінські комсомольці вирішили, що Орля повинно стояти в їх місті. І місце їх підтримало. Було визначено місце майбутнього пам'ятника: Червоне поле — сквер на головній артерії міста, проспекті Леніна. До революції тут відбувалися робітничі майданчики.
Головинський повинен був не тільки збільшити вдовіж статую Орляти. Із станкового твору треба було створити монументальний, тобто чіткіше висловити основну думку, підпорядкувати статую сприйняттю у відкритому просторі і на визначеній висоті. До цього часу все, що робив скульптор, призначалося для виставок.

Це були портретна скульптура «Микола Островський», композиція, присвячена 1903 роковій, узагальнений образ молодого героя громадянської війни — «Павла Корчагіна». Таким чином, у Головинського вже на початку творчого шляху визначилася своя тема — молодий комуніст у класовій боротьбі. Але не вистачало йому досвіду, щоб втілити ці теми в монументальних творах.
Жадібно працював скульптор над чотирьохметровим Орля. Тут потрібні були закінченість і точність рішення. Монумент, який диниться з ближніх і дальніх точок, повинен мати чіткий гармонійний силует, пластичну ясність. До того часу, коли робота над пам'ятником Орляти підходила до кінця, за проектом архітектора Е. Олександрова був перепланований кутовий вхід на Червоне поле, закінчився складання постаменту. А молодий Челябінська створила тим часом «Комсомольську копилку». Збирала металолом, наднормово працювала на будовах, виїздила на збирання хліба в колгоспи. За короткий строк зібрала близько 200 тисяч карбованців на спорудження пам'ятника.

В день святкування 40-річчя ВЛКСМ на Червоному полі зібралася сотні людей. Уроцисто перерізається стрічка, повільно спадає покривало. Яскравий промінь прожектора осяяв фігуру зв'язаного хлопця у довгий шинель, що зметнулася над наповном. Похилого віку жінка, що стояла неподалік за колонами комсомольців, крикнула і захлопоталася бігти до скульпторки. Їй здалося, що на постаменті стоїть її сімнадцятирічний брат, закатований колючими дротами.
Звичайно, це була випадкова схожість. Але і пізніше деякі свідки чи учасники громадянської війни на Уралі «пізнавали» в Орляти реальних героїв, що воювали в частинях Червоної Армії чи партизанських загонах. Значить, створюючи узагальнений легендарно-символічний образ юного бійця революції, Головинський зумів знайти риси живої історичної конкретності. І разом з тим пам'ятник — не побутовий портрет, а справді монументальний твір, монументальний внутрішньо, образно.
Іх не так уже й багато в світі — пам'ятників літературним героям. Том Соєр в Сполучених Штатах. Нещодавно встановлений монументальний

комісар Мегре французького письменника Жоржа Сімонона в Голландії. Орля багато чим відрізняється від них. Це не літературний тип, а образний символ. Пам'ятник Орляти, як і кожен інший твір Головинського, є концентрованим виразом епохи, дум і хвилювань людей.
Ось його робота «Межі перерорані», створена вже після Орляти. У важкому ритмі розгортається перед нами чотирьохфігурна композиція. І навіть самий цей ритм фігур символічний — саме таким важким поворотом був період кінця двадцятих — початку тридцятих років в житті країни. На руках дужого робітника, що гнівно дивиться вперед, — мертво тіло молодого тракториста. Ліворуч від нього — зігнута фігура матері й старого, що її підтримує, мабуть, це батько вбитого. Дивуєшся, як такими скупими засобами зумів скульптор сказати так багато. Тут і колективізація, і жорстока класова боротьба, і допомога міста селу, і глибоке людське горе матері, і доля покатолюбівських селян. І все це — в чотирьох фігурах.
Після «Межі» — робота над пам'ятником Леніну, яку Го-

ЛАУРЕАТИ ПРЕМІЙ ЛЕНІНСЬКОГО КОМСОМОЛУ

Головною темою в його творчості залишається тема комуністичної молоді, її ролі в масштабних історичних звершеннях. Цій темі Головинський завжди займався вірним і в намірах до пам'ятника Юрія Смирнову, і в останній своїй роботі «Двадцять років», і на початку обраній темі, своїй побудові образів, вміною вибрати факт і показати його так, щоб він піднімався до найбільшого узагальнення, до символу, — все це і визначило рішення журі, яке ухвалило присвоїти Льву Миколайовичу Головинському звання лауреата премії Ленінського комсомолу.
Н. ВОРОНОВ,
кандидат мистецтвознавства.

ДИПЛОМИ ГОЛОВНОГО ШТАБУ

(Закінчення Початок на 1-й стор.).
ня: «Батальйон юнармійців Кремгесівської СШ № 2 18 лютого успішно провів операцію «Прапор над фортецею».
Напередодні юнармійці підготували оборонні рубежі, фортецю і техніку.
О 12.00 батальйон вийшов в район проведення операції. О 13.00 червона ракета сповістила про початок наступу у відповідності з розробленим планом. Операція проходила в складних умовах. Юнармійці виявили відмінну

дисципліну, витримку і наполегливість.
Чітко діяли перший загін (командир Костя Зайкін) і третій загін (командир Юра Попруга).
Юнармійці батальйону готові виконати будь-яке завдання командування. В. о. командира Анфалов, начальник штабу Коринний).
Цікаво провели перший етап «Зарниці» і юнармійці Гайворонської СШ № 5.
Батальйони цих двох шкіл нагороджені дипломами головного штабу за підписом командуючого Всесоюзною військово-спортивною грою Героя Радянського Союзу маршала артилерії В. Казакова.
В 1967—1968 учбовому році проводиться «Зарниця-II». І знову кремгесів-

ські і гайворонські юнармійці беруть в ній діяльну участь. Зараз юнармійці Гайворонської середньої школи № 5 готуються до стрільб, оволодівають програмою цивільної оборони. Донесення № 2 в головний штаб було таким: «Виконуючи завдання головного штабу (наказ № 9), батальйон юнармійців в складі восьми загонів провів строюві навчання, які були завершені строювим оглядом.
Командир батальйону, молодший лейтенант запасу В. Дятленко».
Програма «Зарниця-II» включає завдання для юнармійців 3-х — 4-х класів та юнармійців 5-х — 6-х і 7-х — 8-х класів. На старт виходять нові загони.
В. ГАНОЦЬКИЙ.

Парад юнармійців Гайворонської СШ № 5 приїхали прийняти воїни Кіровоградського гарнізону.

ДЗВІНОК ДЛЯ МОЛОДОГО ВЧИТЕЛЯ

Співають Люба Кузнецова та Віра Падалеца (м. Олександрія). Фото В. КОВПАКА.

ВЧИТЕЛЬКА, і шестикласники були здивовані: сумлінна, дисциплінована і акуратна Таня, яка вчилася лише на «4» і «5», не виконала завдання, не змогла розв'язати задачу. Принципова і рішуча вчителька все ж завагалася: виставити оцінку чи тільки попередити дівчинку. Але що скаже клас? А діти прилишкли, вичікуючи... І в журнал лягла двійка.

Таня нічого не сказала. Сіла на місце і нечутно заплакала, схиливши голову на парту. Ніхто не знав, що діялося на душі у дівчинки. Після уроків залишилися обговорювати «вчинок» Тані.

Довго шуміли учні, картаючи подругу і, нарешті, ухвалили: двійку виправити. І ніхто, навіть класний керівник, не запитав, чому ж Таня не виконала завдання.

Коли в класі не залишилось учнів, Таня дала волю сльозам. Тільки тоді до неї підсів класний керівник. Заспокоївши дівчинку, він почув сумну історію.

Вчора батько прийшов з роботи в поганому настрої. Тільки Таня сіла за уроки, як почула сварку між ним і матір'ю. Незабаром кімната наповнилась таким галасом, що дівчинка з жахом забила в куточок. Вона змогла знову сісти за уроки, коли вже сутеніло. Виконала вправу з російської мови, вперлася з історією, а далі почали злипатися

оці. Довелося арифметику відкласти на ранок. А вранці так і не встигла нічого зробити.

Що вона відповість учительці арифметику? Розказати правду? Соромно. А може зовсім не піти до школи? Чи списати задачу? А як ні, тоді — двійка? А товариші?.. Що скажуть вони?

Наступного дня класний керівник зібрав піонерів. Розповів про домашні умови Тані,

вчитель повинен завжди бути напоготові попередити неправильні рішення та вчинки вчителів.

Для формування особистості дитини дуже важливе виховання мотивів поведінки. І тут знову-таки потрібне знання психології та індивідуальних особливостей дитини, бо мотив — це індивідуальний фактор. Мотиви, звичайно, породжуються певними стимулами,

Перед тобою — людина

про те, чому вона не виконала завдання. В процесі бесіди діти поступово переконалися в тому, що вчора неправильно вели себе, що Таню потрібно було підтримати, допомогти. Вчителів вдалося відновити віру Тані в товаришів.

Якби подібні бесіди проводилися раніше, напевне, вдалося б запобігти зайвим ускладненням відносин у колективі.

Мова йде про те, що потрібно розпізнавати справжні мотиви поведінки дитини за зовнішніми її проявами. А для цього педагог мусить постійно вивчати, знати своїх вихованців і вчити дітей в певній мірі враховувати індивідуальні особливості своїх товаришів при організації колективного впливу на них. В усякому разі

що спонукають до діяльності. Стимули є зовнішні (вимога, заохочення, цікава розповідь) і внутрішні (почуття обов'язку, потреба в діяльності і т. д.). Найбільш цінні внутрішні стимули, що є результатом великої роботи вчителів, всього навчально-виховного процесу.

Якщо молодий педагог хоче добитися успіху в роботі, йому слід постійно піклуватися не про виховання якоїсь окремої риси характеру чи якості людини, а про результативний вплив на її розвиток.

А. РОЗЕНБЕРГ.
м. Кіровоград.

ЧЕРВОНА ГВОЗДИКА

Напуття з Омська

Гранітний обеліск, на ньому напис: «Сазонов Олександр Григорович, гвардії старший лейтенант. 1916 — 1943».

На могилі ніколи не в'януть квіти. Жителі села Куцеволівки бережуть пам'ять про відважного льотчика-винишувача. Вони ж бо пам'ятають, як

похмурого осіннього дня 1943 року загинув червонозоряний сокіл. Трійка наших винишувачів атакувала німецькі «Юнкерси». Ось загорівся один, другий, третій фашистський літак. Але і за одним з наших винишувачів з'явився чорний шлейф диму. Літак, охоплений

полум'ям, врізався в заболочений берег Дніпра.

П'ятнадцять років останки воїна пролежали разом із залишками літака в землі на глибині кількох метрів. Тільки у вересні 1958 року їх було знайдено і поховано в центрі села. Тоді ж стало відомим ім'я льотчика. В місто Омськ полетіла телеграма, а через день в Куцеволівку прибула сестра героя Агафія Гри-

горівна Сазонова. З того часу і зав'язалась міцна дружба між куцеволівцями і російськими друзями. Не один раз омські піонери із школи № 70 побували в нашій школі.

Нещодавно відвідали нас піонери початкової школи № 2 селища Енергетичного. Разом з ними прибула знову Агафія Григорівна Сазонова, а також вчитель.

Затамувавши подих, слухали спогади Агафії Григорівни:

— Саша був відмінником. Змалечку любив працю, спорт. Був сміливим, життєрадісним. Завжди ділився з товаришами крайцем хліба, зошитом, олівцями. Любив читати. Мріяв стати пілотом. І поступив у льотне училище. З перших днів війни — на фронті.

Жінка на хвилю за-

мовкла, потім додала:

— Я горджуся своїми братами — Олександром і Володимиром, що теж загинув на фронті. Вчить-ся, діти, так, як учились вони, гаряче любить свою прекрасну Вітчизну.

Агафія Григорівна передала також до шкільного музею деякі документи брата.

В. ГАВРИЛЕЦЬ.
с. Онуфрїївка.

ЛІТАМ З КРАЇНИ МУЖНОСТІ

І. ПАРХОМЕНКО
Ю. МОТОРНІЙ

(Продовження. Початок в газетах за 3 і 5 грудня).

— Ну, ось що. Будемо говорити відверто. Нам відомо, що ти шукаєш зв'язку з комуністами. Ми тобі допоможемо, тільки з умовою: про це знатимеш ти сам. Товаришів своїх введеш у курс справи з нашого дозволу. Так треба для конспірації.

— Так, я справді шукаю зв'язків, — подивився Шаповалов на присутніх.

— Вважай, що знайшов. Ми й є ті, кого ти шукаєш, — один з гостей підійшов до хлопця й поклав йому руку на плече.

Це був справді підпільний райком партії. Перший секретар його, Олександр Оленюк (тепер він носив прізвище Олійник), до війни викладав у Кіровоградському педінституті, другий, Казимір Сабанський, працював директором Світлопільської семирічки.

ПІСЛЯ ТІєї РОЗМОВИ молоді підпільники зразу помітили в Олексіїв ту впевненість і твердість, яких йому раніше не завжди вистачало. І справи пішли швидше й краще. Он і листівки вже не

просто закликають боротися з ворогом, а розповідають про становище на фронті, посилюючись на Радінформбюро. Патріоти роздобули радіоприймач, і на квартирі Федора Кисельова слухали Москву. Наступного дня жителі райцентру і навколишніх сіл вже знали про вчорашні події. Тільки

от біда — від руки багато не напишеш, та ще доводиться виводити кожну літеру, щоб і почерк змінити, і щоб малограмотний міг прочитати. Друкарську машинку б... Але де її візьмеш?

Через дорогу від хати Березовського — колишня райспоживспілка. В дворі розмістилася німецька рота, а в конторі якась постачальницька установа. Навіть крізь зачинені вікна Дем'янові чути, як тарабанить друкарка клавішами.

Небагато треба часу, щоб розібратися, коли обідня перерва, як розміщені кабінети. Зайти без свідків, накрити машинку ганчіркою і спокійно переступити п'ять кроків через вузьку вуличку — от і все.

Конюх був поза підозрою. Поліцаї ще з тиждень розпитували людей, чи не бачили, хто узяв машинку, та так і не взнали. Вирішили, що німці, а їх не розпитаєш.

А підпільникам довелося освоювати ще одну професію. Цілими ночами сидів то один, то другий над неслухня-

ним «Ленінградом», штурхав пальцем у літери. Навчилися — нова біда: немає на чому друкувати. Правда, з цим швидко порішили. Гітлерівська пропаганда не шкодувала паперу. На стінах, на телеграфних стовпах, на тинах — всюди висувалися сотні портретів главарів «третього рейху», плакатів про «щасливе життя», що чекає українці в Німеччині, наказів і постанов онові порядку». Зірви, переверни на зворотний бік — ось тобі й папір.

Тепер «друкарня» запрацювала на всю потужність. Підпільники вже закликали не лише до саботажу, а й до збройної боротьби з окупантами. Момент для цього вибрали слушний: після Сталінградської битви народ підняв голову, і кожне слово, прочитане в листівці, западало людині глибоко в душу.

Одного разу Борис Клименко приніс Шаповалову якогось папірця.

— Читай. Це не бачив такого? Поверх нашої наклеїли...

«Брати-українці! — прочитав Олексій. — Ще не прийшов час боротьби. Не піддавайтеся на агітацію більшовицьких агентів». Підпису не було, але зміст вказував авторів: афішка була явно німецького походження.

— Не з медом, видно, живеться фашистам. Бачать, що руками нас не візьмеш, от і пробують на мізки людям тиснути.

Однак ворог не залишав думки незшкодити підпільників.

РАЙКОМ ПАРТІЇ поставив одним із завдань молодіжної групи знайти партизанів у Чорному лісі й налагодити з ними зв'язок. Олексій не раз був там. І пішки ходив, і підводою їздив — «по будівельний матеріал» стояло в перепустці, — а партизанів так і не зустрічав. І лише влітку 1943 року майже на узліссі його зупинили двоє.

— Так ти Трохимів син? — запитав командир, до якого підвели Олексія, коли він сказав,

чого хоче. — Давай же я тебе обійму! Не думав хлопець, що так несподівано зустрине людину, про яку скільки розповідав батько, — Іллю Даниловича Діброва, партизанського командира ще часів громадянської війни.

Ілля ДІБРОВА.
Фото часів громадянської війни.

З усіма подробицями доповів комсомолец про новопразьке підпілля, не приховав, що готові на більшій справі, але чекають конкретних завдань.

— Нам потрібні люди і зброя, — передай Оленюку, — сказав на прощання Діброва.

З цього дня група основну увагу зосередила на організації втеч радянських військовополонених. Підпільники вишуквали найрізноманітніші способи для цього. Вони самі виготовили півсотні перепусток, більше двохсот паспортів з німецькими печатками роздобули в райуправі. Забезпечені документами, вітачі або самі знаходили дорогу до лісу, або, коли набиралася чимала група, йшли туди в супроводі виставлених Олексієм провідників.

(Далі буде).

Олександр ОЛЕНЮК.

Казимір САБАНСЬКИЙ.

З НАШОГО КРАЮ

Задитайте першого-ліпшого геолога, що таке турбобур, і не дивуйтеся, коли той почне в піднесеному тоні інструмент справді гідний доброго слова. Нині не можна уявити собі буріння нафтових і газових свердловин без турбобура. Цей винахід радянських вчених знайшов визнання у восьмому світі.

Та мало хто з наших читачів знає, що біля коліски цього винаходу, який здійснив справжню революцію в розвідувальному і промисловому бурінні, стояв наш земляк Петро Павлович Шумилов. Його роботи й нині залишаються основоположними для проектування турбобурів.

БОБРИНЕЦЬКА чоловіча гімназія восени 17-го року багато втратила від колишньої своєї репутабельності: сюди одержали доступ діти «неблагородних станів». Серед тих, хто швидко вступив до 9-того класу, був і шістнадцятирічний Петро Шумилов, син місцевого селянина.

Мені довелося навчатися разом з ним, і я добре пам'ятаю Петрове захоплення математикою та фізикою. Його часто можна було бачити після уроків у парку чи вдома з книжками, зовсім не обурюваним диваченням в гімназії. Навіть ідучи в батьком у поле, хлопцеві брав із собою в хвілочки перепочинку читав і перечитував. Уже пізніше на вступних іспитах до Московського університету викладачі широко дивувалися, як це юнак з глухою проліцією зміг засвоїти навіть вищу математику, про яку програма середньої школи навіть не нагадувала.

ШЛЯХ ПОЧАВСЯ В БОБРИНЦІ

Пригадую ще один штрих його характеру. В 1919-му році в час денікинського наступу гімназічне начальство, яке старалося тримати ніс по вітру, ввело в програму вивчення «закона божого». І ось перший урок. До класу заходить отець Олександр Петро Шумилов встает і демонстративно покидає клас, а з ним кілька його однокласників. Наступного дня було зачитано наказ про виключення хлопців з гімназії. Правда, коли Червона Армія прогнала денікинців, директор переперисня «безбожну групу» й дозволив відвідувати заняття...

Закінчивши гімназію, Петро Шумилов у 1920 році вступив до Херсонського сільськогосподарського вузу (в Миколаївській філіалі), але через пірроку, побачивши, що агрономія — не його покликання, залишив навчання і три роки викладав у Бобринці математику й фізику. В той час молоді міста вирішила видавати свою газету. Петро теж брав участь у випуску «Юношескої миски», як назвали газету. Він писав прохоту сам, залучав своїх товаришів — зараз би їх назвали, мабуть, юнкорами.

Наукова робота Шумилова почалася під час навчання в Московському університеті. Ще студентом він одержав запрошення до Державного дослідного нафтового інституту, потім, у 1930 році, став доцентом Московського нафтового інституту й працював там під керівництвом видатного вченого І. М. Губкіна.

П. П. Шумилов читає курси гідраліки, механіки, опору матеріалів і теорії тепловіддачі спочатку в Московському університеті, а потім у Бакінському індустріальному інституті, очолює сектор буріння в Державному дослідному нафтовому інституті, а з 1933 року керує роботами по створенню багатоступінчастого турбобура, які успішно завершилися й знайшли широке застосування.

Присудження ступеня кандидата і доктора технічних наук було визнанням великих заслуг молодого вченого. З початку Великої Вітчизняної війни П. П. Шумилов повністю віддається новій для себе справі — керує роботою реактивної протитанкової зброї. Трагічний випадок під час полігонних випробувань 17 серпня 1942 року обривав життя вченого і випадіння.

Йому було лише 41 рік, весь період творчої зрілості й наукової діяльності ледве нараховував півтора десятиліття. Але велика спадщина, залишена цією людиною. Десятки наукових праць (вони й нині перевидаються) і винаходи поставили його в ряд з найвидатнішими представниками науки. Це був учений того типу, що сполучав у собі велику глибоку теоретичну знань і вишню практично їх застосовувати. Він був не тільки конструктором, а й технологом і навіть організатором бурових робіт.

Партія і уряд глибоко оцінили працю нашого земляка, вченого-комуніста. В 1942 році він був нагороджений орденом Леніна, тоді ж йому було присуджено Державну премію. Вже після смерті П. П. Шумилова йому ділячі присуджувалася Державна премія.

У Бобринці, недалеко від контори колгоспу імені XX з'їзду КПРС, стоїть будинок, в якому жив козак П. П. Шумилов. Думаю, молоді міста зробили б корисну справу, якщо б знайшли можливість увічнити пам'ять про свого видатного земляка, який стільки зробив для нашої науки.

І. ПОНОМАРЕНКО.

м. Кіровоград.

ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД

П'ЯТНИЦЯ, 8 грудня. Перша програма. 11.00 — Народжений в грозу, художній фільм. (Кіровоград). 17.20 — Для школярів. «Фізкультпривіт». (К). 17.50 — «Мамутек». Мультифільм. (К). 18.00 — Економічна реформа в дії. (Кіровоград). 18.20 — Оголошення. (Кіровоград). 18.25 — Народжений в

грозу. Художній фільм. (Кіровоград). 20.00 — Естафета новин. (М). 21.00 — М. Провоторов «Циган», ескізальний музично-драматичного театру ім. Кропивницького.

СУБОТА, 9 грудня. Перша програма. 11.30 — Гімнастика для всіх. (М). 12.00 — Для школярів. «Дзвіночок». Концерт капелли бандуристів Палану ріверів. (Львів). 14.30 — На зустріч 50-річчю Радянської влади на Україні. «Для вас, жінки». (К). 15.00 — Програма кольорового телебачення. (М). 16.30 — «Жовтень і долі світу». (М). 17.00 — Телевізійні. (К). 17.10 — «Клуб кіномандрівників». (М). 18.00 — «На вогник». (Саратов). 19.00 — «Для кожного щонеділя». Спільна передача

НАША АДРЕСА І ТЕЛЕФОНИ

м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36. Телефон: редактора — 45-00, відповідального секретаря — 45-35, відділів — 45-36.

БК 00878.

Індекс 01197.

Друкарня імені Г. М. Дмитрова обласного управління по пресі, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.

ПОРТ ЕСТАФЕТУ ПРИЙМАЄ ЗИМА

ОНА все настійніше заявляє про себе. Любителі лижних прогулянок вже мали змогу прокласти лижню по першому снігу. Прокатний пункт, що по вулиці Гагаріна, вже видав першу пару ковзанів. Скоро зима вступить в свої права, і ці поодинокі старту стануть масовими.

А чи все готово до зимових стартів? Як забезпечені прокатні пункти, бази, колективи фізкультури лижами і ковзанами? Відповідь на ці запитання дають матеріали рейдової бригади в складі інструктора Кіровоградської міської ради Союзу спортивних товариств і організацій В. Шигіна, шофера автопідприємства № 10001 С. Лісовського, спеціального кореспондента газети «Молодий комунар» В. Ганоцького та повідомлення з районів.

В будинкоуправлінні № 7 нам розповіли, що тут все готове до зими. Мешканці мікрорайону зможуть взяти на прокат лижі і ковзани, тепліші корти буде залито під каток. Отже, — слово за морозом та снігом.

Прокатний пункт заводу «Ремлобтехніка» (вул. Гагаріна, 7). В тісній комерційній спортінвентар авалесо в кулу. Із 83 пар лиж — лише дев'ять для дорослих. Цього мало, щоб забезпечити потреби всіх бажаючих зробити недільну прогулянку. Ковзани погано прикріплені до взуття, не товчені, заіржавіли. Керівникові підприємства І. Хейсону слід було б поцікавитися станом справ на прокатному пункті за час, який залишився до початку зимових стартів, підготувати спортінвентар, щоб повністю задовольнити запити кіровоградців.

Парк імені Леніна. Як і в минулому році, дирекція парку не потурбувалася про придбання лиж. Ковзани, яких тут 51 пара, мають негарний вигляд. Взуття, до якого вони прикріплені, від поганого зберігання поцвіло. Ковзани ржаві. Дирекція парку входила з пропозиціями до виконкому міськради про виселення сім'ї, яка мешкає на території парку. Звільнені приміщення можна було б використати під роздягальню, для зберігання спортінвентаря.

Спортклуб «Зірка». Лижня прокатна база в районі заводського профілакторію має в розпорядженні 72 пари лиж. Вони повністю підготовлені до сезону: є кріплення, зберігаються на спеціальних стелажах.

На стадіоні «Зірка» буде залито дві ковзанки: на гандбольному полі й на запасному футбольному полі. Зараз встановлюється освітлення. Минулої зими «Молодий комунар» виступав із критичною кореспонденцією, в якій йшлося, зокрема, про недостатню кількість ковзанів на стадіоні. Становище не змінилося. Сто пар ковзанів — це замало для того, щоб задовольнити всіх бажаючих одержати їх.

Обласна екскурсійно-туристська станція планує провести одно- і дводенні походи на лижах. В розпорядженні членів гуртків юних орієнтувальників, істориків-краєзнавців, юних літераторів-краєзнавців є лижі, намети, туристське спорядження.

Міський парк імені Перемоги. Тут чудові місця для лижних прогулянок. Спортивні товариства минулої зими проводили в ньому змагання. А ось для кіровоградців, які прийдуть недільного дня відпочити сюди, не знайдеться жодної пари лиж. Спортивні товариства, а це найбільш з руки обласної ради ДСТ «Спартак», яка має в парку свою велобазу, повинні відкрити тут лижні бази. Як повідомив голова обласної ради ДСТ «Спартак» М. Артеменко, в парку буде прокатна база на 50 пар лиж.

Новомиргородський район. Колективи фізкультури придбали в цьому році 600 пар лиж. Правління колгоспів імені Ватутіна, імені Куйбишева закупили по 15—20 пар лиж.

Олександрійський електромеханічний завод. На цьому підприємстві вміють добре організувати літній відпочинок робітників. Тут часто проводяться туристські походи, спортивні змагання на майданчику, який заводчани обладнали своїми силами, вилізи на турбазу, що на річці Псел. А от взимку її завкоміві, ні раді колективу фізкультури похвалитися нічим. Тут не придбано жодної пари ковзанів, є всього двадцять пар лиж.

Зима приймає естафету. І там, де до білих стартів підготувались добре, вона стане сезоном бадьорості й наснаги.

В сільгоспартелі «Україна» Знаменського району працює декілька спортивних секцій. Інструктором по спорту тут першорядним по легкій атлетичній секретар комсомольської організації колгоспу Іван Кукса. На фото: Іван КУКСА серед молодішніх спортсменів артілі, літніших студентів Знаменського сільськогосподарського технікуму. Фото В. КОВПАКА.

ТРАДИЦІЙНІ ТУРНІРИ НАЙСИЛЬНІШИХ

Вже стало традицією щороку, в перших числах грудня, проводити обласні турніри найсильніших баскетбольних і волейбольних команд спортивних товариств і відомств. У зустрічах баскетболістів, як і саід було чекати, поза конкуренцією були авангардівці, які є беззмісними переможцями таких змагань. Вони з великою перевагою вважали поразок усім своїм суперниками.

Місяця між іншими учасниками турніру розподілилися так само, як і торік. Другу сходинку турнірної таблиці зайняли студенти факультету фізичного виховання педагогічного інституту, третю — спартаківці, четверту — баскетболісти інституту сільськогосподарського машинобудування.

Позначили жнівчих команд склався іннакше. Тут виявилася два претенденти на першість у змаганні — студенти інституту сільськогосподарського машинобудування, які позаторік завоювали перше місце, і факультету фізичного виховання педагогічного інституту, які в минулому році відвоювали його у них. До останнього дня змагань вони прийшли без поразок.

Зустріч між ними проходила дуже напружено. Борьба була буквально за кожне очко. Так, на двадцятій хвилині рахунок був 12:12, а на 37-й хвилині вперед вийшли майбутні педагоги (41:40). Незабаром вони відстали на очко. Останні хвилини матчу баскетболісти інституту сільськогосподарського машинобудування провели з великим піднесенням і добились заслуженої перемоги — 50:45.

У зустрічах з волейбола сюрприз більш досвідченим спортсменам піднесла збірна команда школярів області. Вони не залила жодної поразки, примусила скласти зброю найгірших суперників — студентів факультету фізичного виховання педагогічного інституту, які торік були переможцями такого ж турніру.

В успіху наймолодших несподівано заслуга тренера дитячої спортивної школи Олександрійського міського відділу народної освіти Віталія Григоровича Шарка. До складу збірної команди влилася переважна більшість його вихованців.

У чоловіків перше за останні роки перемогу здобув студент факультету фізичного виховання педагогічного інституту. На другому місці — авангардівці.

Л. МАРЧУКОВ.

СУБОТА, 9 грудня, 9.00 — Програма навчального телебачення. 11.00 — Кінопрограма. 16.20 — Фільм для дітей. 16.40 — Телевізійна вечірня газета. 17.10 — «Клуб кіномандрівників». (М). 18.00 — «На вогник». (Саратов). 19.00 — «Для кожного щонеділя». Спільна передача радянського і польського телебачення. 21.00 — Телевізійні новини. (М). 21.25 — Концерт.

СУБОТА, 9 грудня, 16.35 — Передача з Одеси. 17.10 — «Клуб кіномандрівників». (М). 18.00 — «На вогник». (Саратов). 19.00 — «Для кожного щонеділя». Спільна передача радянського і польського телебачення. 21.00 — Телевізійні новини. (М). 21.30 — Художній фільм «Без пани винувати».

НЕДІЛЯ, 10 грудня, 9.00 — Передача з Одеси. 11.00 — Англіська мова для малят. 11.30 — «Казка за казкою». 16.30 — «Кінопанорама». (М). 18.00 — Художній фільм «Людина, яку я люблю». 20.30 — Телевізійні новини. (М). 20.50 — Кіножурнал «Новини дня». (М). 21.00 — «КВН». (М).

Редактор В. ПОГРИБНИЙ.

Зам. № 6061. Тираж 32 100.

«МОЛОДОЙ КОМУНАР» — орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

П'ЯТНИЦЯ, 8 грудня, 17.15 — Дніпровські новини. 17.30 — Літературний концерт. 18.00 — Телевізійні вісті. (К). 18.20 — На зустріч 50-річчю встановлення Радянської влади на Україні. «Люди пошани». 19.00 — Концерт. 20.00 — Естафета новин. (М). 21.00 — Школа хліборобської майстерності. 21.40 — «Товариш». Молодіжна програма.

ПОКАЗУЄ МІКОЛАЇВ

П'ЯТНИЦЯ, 8 грудня, 10.30 — Художній фільм «Хевсурська балада».